

RADNI LISTOVI ZA UČENJE GEOGRAFIJE

6. RAZRED

Radni listovi u ovoj zbirci prate nastavne sadržaje udžbenika i radne bilježnice za geografiju u 6. razredu Gea 2 izdavačke kuće Školska knjiga autora D. Orešića, I. Tišme, R. Vuk, A. Bujan i P. Kralja.

Radni listovi u ovoj zbirci koriste se u nastavi Geografije u OŠ Matka Laginje.

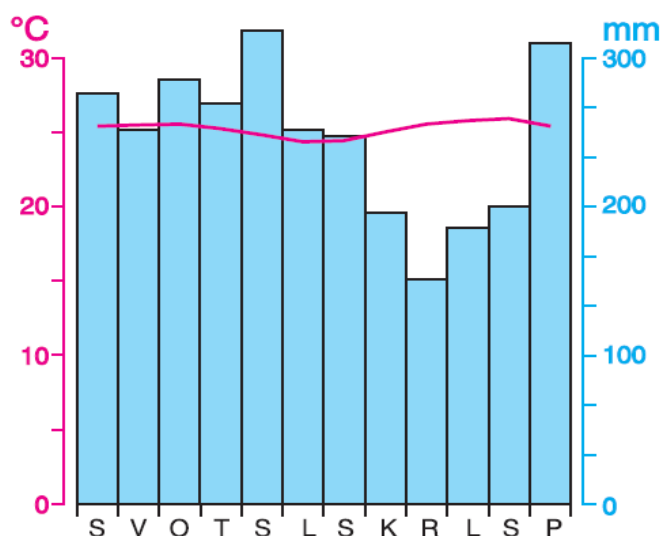
Autorica: Anamarija Končić, prof. geografije

SADRŽAJ

1. Ponavljanje-klimatski dijagram	3
2. Tropske klime	4
3. Umjerene klime	5
4. Ostale klime.....	6
5. Ponavljanje-klimatski tipovi.....	8
6. Apsolutna i prosječna naseljenost-vježba.....	11
7. Naseljenost Hrvatske	12
8. Stanovništvo I.....	13
9. Stanovništvo II.....	15
10. Suvremena država Hrvatska	17
11. Gospodarstvo i pokazatelji razvijenosti	19
12. Poljoprivreda	21
13. Primarne i sekundarne djelatnosti u Hrvatskoj	22
14. Tercijarne djelatnosti u Hrvatskoj	23
15. Prirodna i kulturna baština Hrvatske.....	25

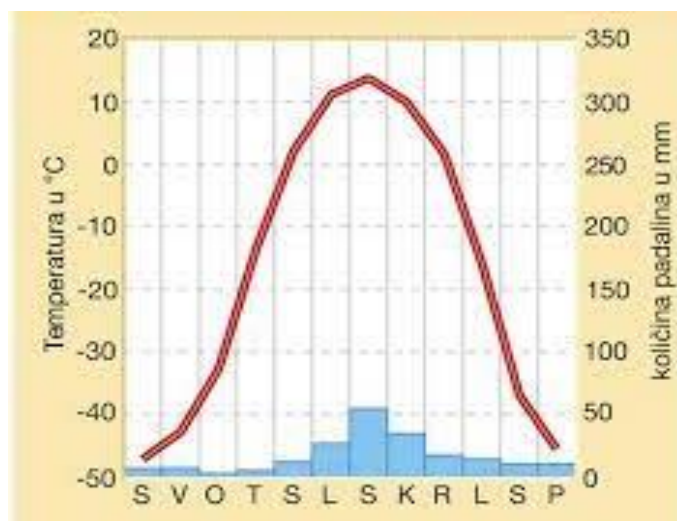
PONAVLJANJE-KLIMATSKI DIJAGRAM

1. SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI KORISTEĆI KLIMATSKI DIJAGRAM:

- Koji mjesec ima najveću prosječnu mjesečnu količinu padalina i koliko iznosi?
- Koji mjesec ima najmanju mjesečnu količinu padalina i koliko iznosi?
- Koje godišnje doba ima najviše padalina i kolika je njena količina?
- Kakav je godišnji hod temperatura zraka?
- Prema prosječnim količinama padalina i prosječnim temperaturama zraka zaključi u kojem bi toplinskom pojasu moglo biti područje s ovakvim klimatskim dijagramom?

2. SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI KORISTEĆI KLIMATSKI DIJAGRAM:

- Koji mjesec ima najnižu prosječnu mjesečnu temperaturu zraka i koliko iznosi?
- Koji mjesec ima najvišu prosječnu mjesečnu temperaturu zraka i koliko iznosi?
- Koje godišnje doba je najhladnije?
- Koje godišnje doba je najtoplije?
- Koji mjesec ima najveću prosječnu mjesečnu količinu padalina i koliko iznosi?
- Koji mjesec ima najmanju mjesečnu količinu padalina i koliko iznosi?
- Koje godišnje doba ima najmanje padalina?
- Prema prosječnim količinama padalina i prosječnim temperaturama zraka zaključi u kojem bi toplinskom pojasu moglo biti područje s ovakvim klimatskim dijagramom?

TROPSKE KLIME

(radni list za samostalno učenje)

- Pomoću karte klimatskih razreda u udžbeniku na stranici 36. navedi dijelove kontinenata na kojima se javlja tropska kišna klima.

- Dopuni tablicu podacima koje ćeš pročitati u odlomku Tropske kišne klime u udžbeniku na stranicama 36 i 37.

naziv tipova tropske kišne klime	područje na kojemu prevladava	obilježja temperatura zraka i padalina	vegetacija
1.			
2.			

- Promotri klimatski dijagram prašumske klime na 36. stranici i savanske klime na 37. stranici pa ih usporedi. Napiši sličnosti i razlike.

UMJERENE KLIME

(radni list za samostalno učenje)

- Pomoću karte klimatskih razreda u udžbeniku na stranici 36. navedi dijelove kontinenata na kojima se javljaju umjereno tople kišne klime.

- Dopuni tablicu podacima koje ćeš pročitati u odlomku Umjereno tople kišne klime u udžbeniku na stranicama 38 i 39. Obrati pozornost na fotografije i opise fotografija!

naziv tipova umjerene klime	područje na kojemu prevladava	obilježja temperatura zraka i padalina	vegetacija
1.			
2.			

- Promotri klimatski dijagram sredozemne klime na 38. stranici i umjereno tople vlažne klime na 39. stranici pa ih usporedi. Napiši sličnosti i razlike.

OSTALE KLIME
(radni list za samostalno učenje)

SUHE KLIME

- Pomoću karte klimatskih razreda u udžbeniku na stranici 36. navedi dijelove kontinenata na kojima se javlja suha klima.

- Dopuni tablicu podacima koje ćeš pročitati u odlomku Suhe klime u udžbeniku na stranicama 40 i 41.

naziv tipova suhe klime	područje na kojemu prevladavaju	obilježja temperatura zraka i padalina	vegetacija
1.			
2.			

- Što je OAZA? _____
- Promotri klimatski dijagram pustinjske klime na 40. stranici i stepske klime na 41. stranici pa ih usporedi. Napiši sličnosti i razlike.

SNJEŽNO-ŠUMSKE KLIME

- Pomoću karte klimatskih razreda u udžbeniku na stranici 36. navedi dijelove kontinenata na kojima se javlja snježno-šumska klima.

- Dopuni tablicu podacima koje ćeš pročitati u odlomku Snježno-šumske klime u udžbeniku na 41. stranici.

	obilježja temperatura zraka i padalina	tipovi snježno-šumske klime	vegetacija
Snježno-šumska klima			

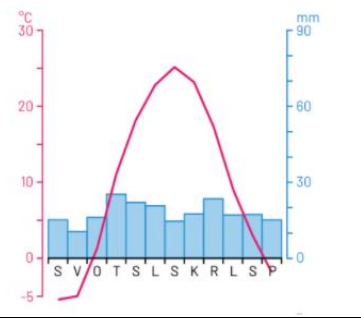
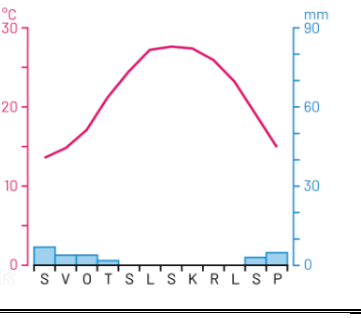
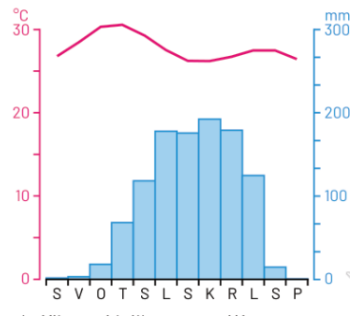
SNJEŽNE KLIME

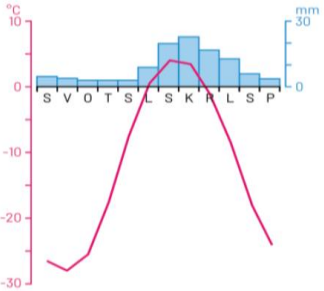
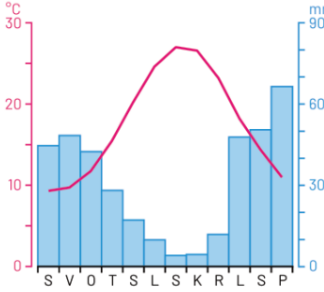
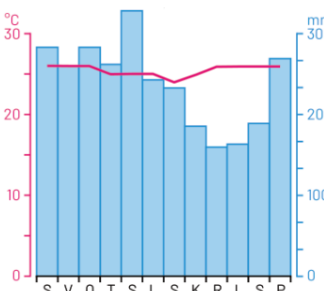
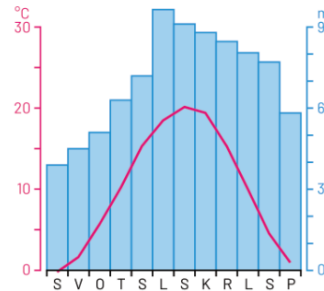
- Pomoću karte klimatskih razreda u udžbeniku na stranici 36. navedi dijelove kontinenata na kojima se javljaju snježne klime.
-

- Dopuni tablicu podacima koje ćeš pročitati u odlomku Snježne klime u udžbeniku na 42. stranici.

	obilježja temperatura zraka i padalina	tipovi snježne klime	vegetacija
Snježne klime			

PONAVLJANJE-KLIMATSKI TIPOVI

	tip klime	obilježja klime	vegetacija	koliko°C ili mm		
				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsuši mjesec		
				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsuši mjeseci		
				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsuši mjesec		
				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		

				najsuši mjeseci		
				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsuši mjesec		
				najtopliji mjeseci		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsuši mjesec		
				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsuši mjesec		

				najtopliji mjesec		
				najhladniji mjesec		
				najvlažniji mjesec		
				najsušiji mjeseci		

APSOLUTNA I PROSJEČNA NASELJENOST-VJEŽBA

- Izračunaj prosječnu naseljenost svakog kontinenta i upiši vrijednosti na odgovarajuća mjesta u tablici.
- Rednim brojevima označi u tablici poredak kontinenata prema apsolutnoj i prema prosječnoj naseljenosti.

	POVRŠINA (km ²)	APSOLUTNA NASELJENOST (izvor: UN dana, 2021.)	PROSJEČNA NASELJENOST	PREMA APS. NASELJ.	PREMA PROSJ. NAS.
AZIJA	44 400 000	4 680 000 000			
AFRIKA	30 300 000	1 370 000 000			
S. AMERIKA	24 500 000	552 000 000			
J. AMERIKA	17 800 000	434 000 000			
EUROPA	10 100 000	748 000 000			
AUSTRALIJA	7 700 000	26 000 000			
ANTARKTIKA	14 000 000	0			

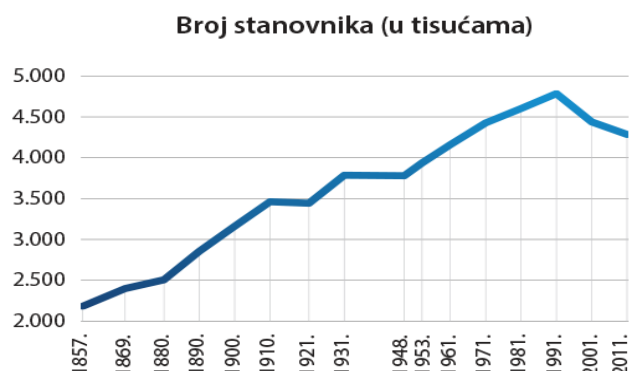
1. Površina naseljenog kopna je oko 130 milijuna km². Izračunaj današnju gustoću naseljenosti svijeta.
2. Površina kopneno-otočnog dijela Hrvatske je (prema DZS) 56 594 km². Popisom iz 2021. godine imali smo 3 871 833 stanovnika. Kolika je bila prosječna naseljenost Hrvatske?
3. Grad Zagreb ima površinu od 641 km². Popisom iz 2021. godine u Zagrebu je živjelo 767 131 stanovnika. Kolika je bila gustoća naseljenosti Zagreba?
4. Na slijepoj karti svijeta crvenom bojom pobočaj četiri područja najveće gustoće naseljenosti na Zemlji

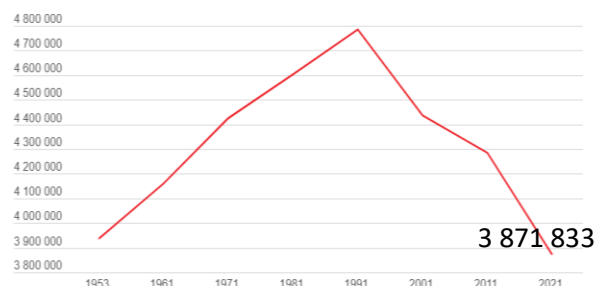
NASELJENOST HRVATSKE

(radni list za samostalno učenje)

Hrvatska je naseljena od _____ doba. Prvi stanovnici su bili _____ i pripadnici _____ kulture.

Stanovništvo prema popisima, 1953. – 2021.

Na teritoriju današnje Hrvatske prvi popis stanovništva je napravljen _____ godine, kada je ovdje živjelo oko _____ stanovnika.

Zadnji popis stanovništva je u Republici Hrvatskoj proveden _____ godine, a njime je popisano _____ stanovnika.

Godina prekretnice u kretanju broja stanovnika Hrvatske je _____. Do te godine je broj stanovnika sporo _____, a nakon te godine je počeo _____.

Izračunaj gustoću naseljenosti Hrvatske u sljedećim godinama koristeći dijagrame (površina Hrvatske je oko 57 000 km²):

1910. godine

1991. godine

2021. godine

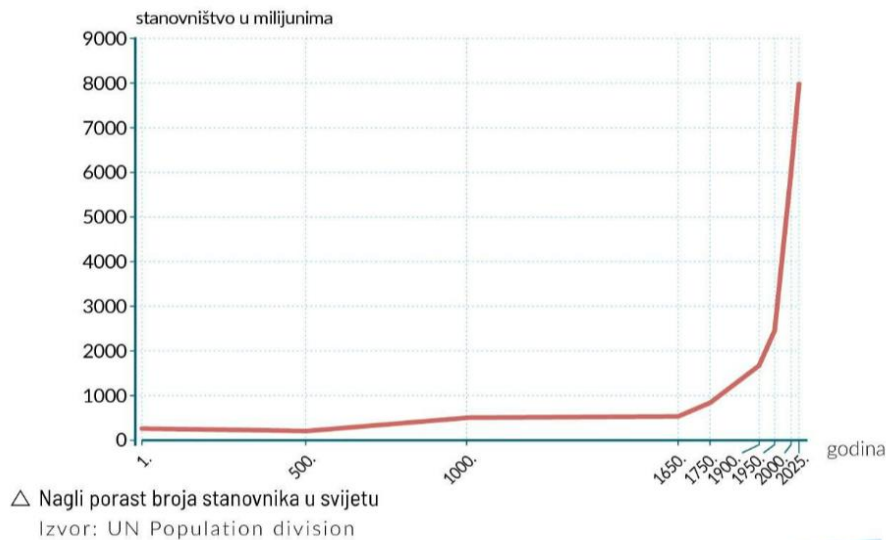
Hrvatska je neravnomjerno naseljena.

Najgušće naseljena prirodnogeografska regija je _____, a najrjeđe naseljena je _____.

Najgušće naseljene županije su _____ i _____, a najrjeđe naseljena županija je _____.

STANOVNIŠTVO I.-provjera ostvarenosti ishoda

Sljedeće zadatke riješi pomoću dijagrama:

1. Na liniju u linijskom dijagramu ucrtaj točku na vrijednost današnje apsolutne naseljenosti svijeta i pokraj točke upiši kolika je ta vrijednost.

2. Pomoću podataka iz dijagrama računanjem usporedi gustoću naseljenosti 1650. godine i današnjeg vremena pa opiši razlike. (Površina kopna iznosi 149 milijuna km²)

(prostor za računanje i odgovor)

3. **Koristeći tematski kartu u udžbeniku na 78. stranici** nabroji četiri područja najveće gustoće naseljenosti na Zemlji. _____

Koristeći dijagram iz udžbenika na 80. stranici odgovori na sljedeća pitanja:

4. Najveći broj stanovnika u Hrvatskoj je

zabilježen popisom:

- a) 1971. godine
- b) 1991. godine
- c) 2011. godine

5. Koliki je broj stanovnika u Hrvatskoj prema popisu iz 2021. godine?

6. Od koje godine broj stanovnika u Hrvatskoj pada? _____

7. U kojim razdobljima broj stanovnika u Hrvatskoj stagnira? _____

Koristeći tematsku kartu iz udžbenika na 81. stranici odgovori na sljedeća pitanja:

8. Koja županija ima prosječnu naseljenost manju od 30 stanovnika po četvornom kilometru?

9. Koje tri županije imaju prosječnu naseljenost veću od 100 stanovnika po četvornom kilometru?

10. **Koristeći podatke iz tablice** izračunaj prirodnu promjenu u Hrvatskoj u 2008. 2014. i 2020. godini. Napiši:

a) kakvo je prirodno kretanje u tim godinama

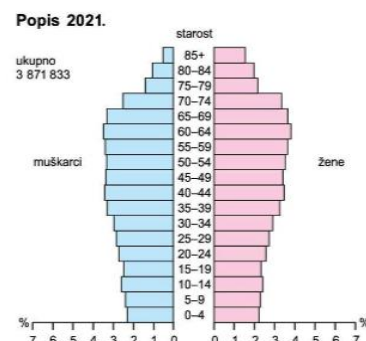
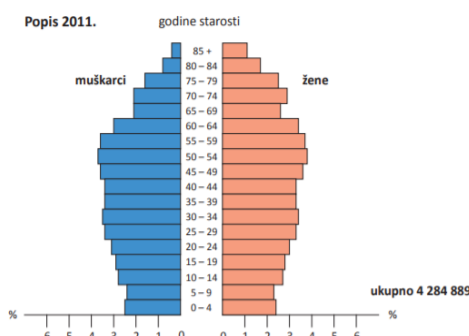
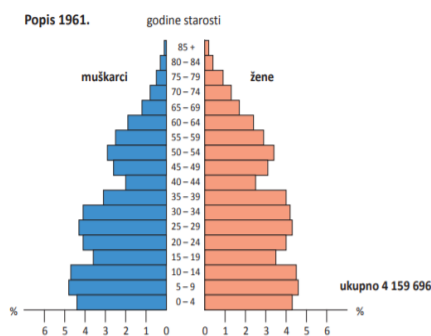
b) što se događa s brojčanim vrijednostima prirodne promijene od 2008 do 2020. godine.

	2008.	2014.	2020.
natalitet	43 753	39 566	35 956
mortalitet	52 151	50 839	56 677

(prostor za računanje i odgovor)

11. Navedi barem dva razloga prirodnoga pada u Hrvatskoj. _____

Sljedeće zadatke riješi koristeći dijagrame dobno spolne strukture stanovništva Hrvatske iz 1961., 2011. i 2021. godine.

12. Zaokruži na dijagramu iz 2021. godine tri dobne skupine stanovništva i pored svake napiši njezin naziv.

13. Koja dobna skupina prevladava u Hrvatskoj 2011. godine? _____

14. Usporedi mladu dobnu skupinu na dijagramima. Što uočavaš? _____

15. Usporedi staru dobnu skupinu na dijagramima. Što uočavaš? _____

16. Usporedi muški i ženski spol na dijagramima. Koji spol prevladava? _____

17. Koji spol je brojniji u mladoj skupini? _____

18. Koji spol je brojniji u staroj skupini? _____

STANOVNIŠTVO II.-provjera ostvarenosti ishoda

Koristeći tematske karte u udžbeniku na 71. i 73. stranici odgovori na sljedeća pitanja:

1. Koji su jezici navedeni u tumaču ujedno i svjetski i jezici s najviše govornika? _____

2. Koja je religija najzastupljenija u prostoru na kojemu se govori kineskim jezikom?

3. U kojoj je državi najzastupljeniji hinduizam? _____
4. Na kojim se kontinentima govori engleski jezik? _____

5. Koja je religija najzastupljenija u engleskim govornim područjima? _____
6. Na kojim dijelovima Afrike i Azije je najzastupljeniji islam? _____
7. Kojim se jezikom govori u područjima s najzastupljenijim islamom? _____

U nekom prostoru je stopa nataliteta 10‰, a stopa mortaliteta 12‰. Broj imigranata u tom području je 12 607, a broj emigranata 13 007. Prikaži računanjem i odgovori:

8. Što se događa s općim kretanjem broja stanovnika u tom području?
9. Kakav je proces zahvatio to područje?

Koristeći stupčasti dijagram u udžbeniku na stranici 97. odgovori na sljedeća pitanja:

10. U kojoj je popisnoj godini hrvatska populacija prvi put postala izrazito stara? _____
11. U kojoj je popisnoj godini udio zrelog stanovništva najmanji u odnosu na druge popisne godine? _____
12. U kojoj je popisnoj godini udio starog stanovništva premašio udio mladog stanovništva?

13. Popuni tablicu podacima o hrvatskim iseljeničkim valovima:

	Kada?	Zašto?	Kamo?	Vrsta migracije prema doseg	Vrsta migracije prema uzroku	Vrsta migracije prema voljnosti
1.						
2.						
3.						
4.						

14. Nabroji barem dvije mjere pronatalitetne populacijske politike u Hrvatskoj. _____

15. Navedi barem dva demografska razloga zbog kojih je u Hrvatskoj sve manje radnog stanovništva. _____

Koristeći dijagrame u udžbeniku na 102 stranici odgovori na sljedeća pitanja:

16. Koji od dijagrama prikazuje sastav stanovništva prema nacionalnoj pripadnosti? *zaokruži točan odgovor: gornji-donji*

17. Koliki je postotak Hrvata u Hrvatskoj? _____

18. Koje su dvije nacionalne manjine izdvojene na dijagramu nacionalne strukture? _____

19. Što je nacionalna manjina i koja su njihova građanska prava? _____

20. Koje su dvije religije najzastupljenije u Hrvatskoj? _____

21. Koje su 4 skupine vjeroispovjesti unutar kršćanstva prikazane na dijagramu vjerske strukture? _____

22. Koji je postotak kršćana u Hrvatskoj (zbroji i zaokruži na dvije decimale)? _____

23. Koliki je postotak pripadnika islama u Hrvatskoj? _____

24. Kako se stječe hrvatsko državljanstvo? _____

SUVREMENA DRŽAVA HRVATSKA

(radni list za samostalno učenje)

Pročitaj tekst lekcije Suvremena država Hrvatske u udžbeniku na stranicama 108.-113.

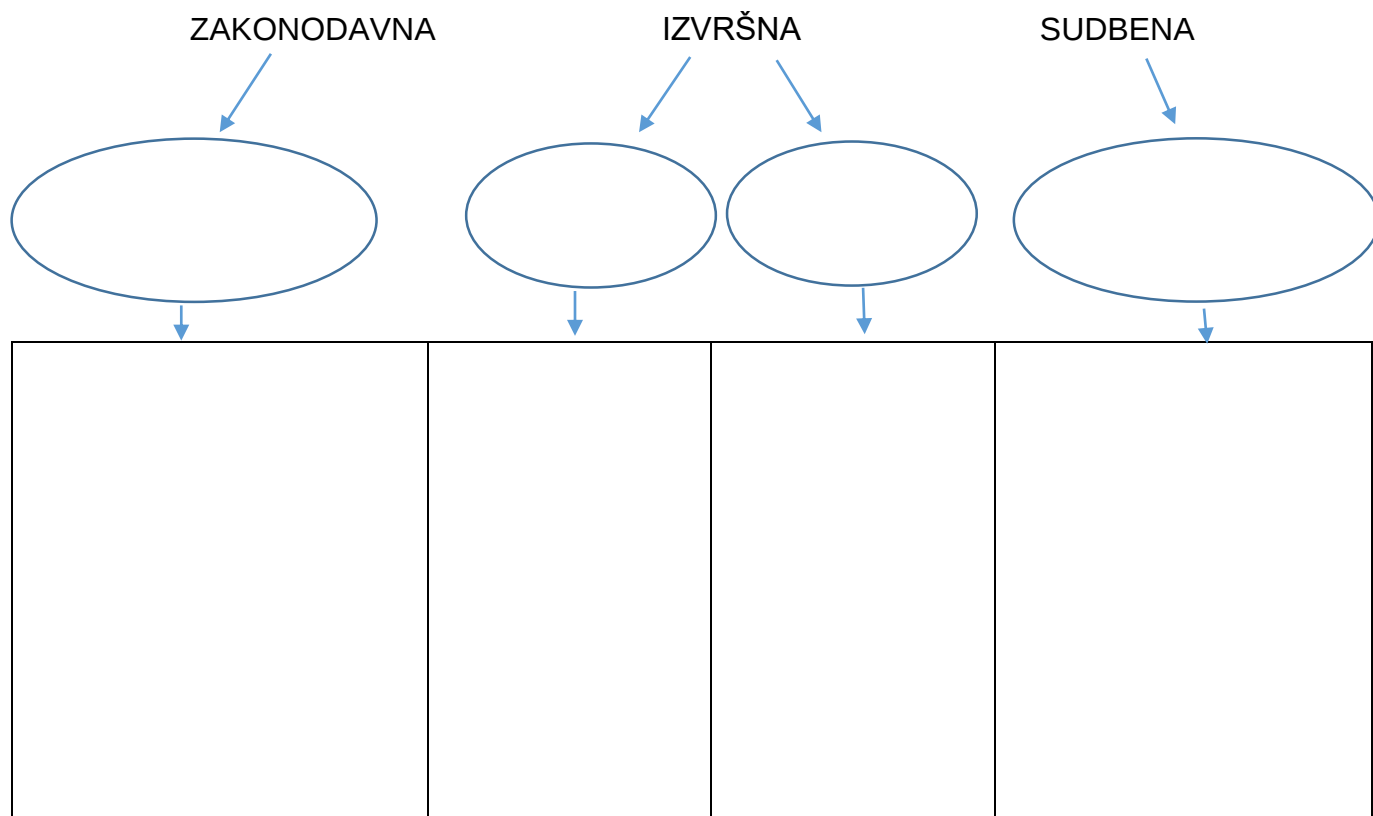
Sljedeće pojmove upiši u odgovarajuće ovalne oblike:

- parlament (Hrvatski sabor)
- vlada
- predsjednik
- sudovi

Sljedeće pojmove upiši u odgovarajuće pravokutnike:

- Predlaže zakone i brine o društveno-gospodarskom razvoju
- Obavljaju sudbenu vlast
- Donosi zakone
- Predstavlja Hrvatsku u zemlji i inozemstvu
- Čine ju premijer, podpredsjednici i ministri
- Zastupnici se biraju na izborima na 4 godine
- Bira se na izborima na 5 godine
- Najviši je Vrhovni sud

HRVATSKA JE REPUBLIKA S TRODILOBOM VLASTI:

DEMOKRACIJA-oblik vladavine u kojem sudjeluje narod (izravno ili putem izbora svojih predstavnika)

Prepiši građanska prava koja su navedena u tekstu:

Dopuni tablicu:

upravno područje	Koliko ih ima?

Što znači kratica UN? _____

Koja je najvažnija zadaća UN? _____

Što je UNICEF? _____

Kojim su dokumentom utvrđena ljudska prava u UN-u? _____

Odaberi između navedenih ljudskih prava dva koje smatraš najvažnijima za sebe. _____

Što propisuje Konvencija o pravima djeteta? _____

GOSPODARSTVO I POKAZATELJI RAZVIJENOSTI

(radni list za samostalno učenje)

Pročitaj lekciju **Gospodarstvo** u udžbeniku na stranicama 124.-126. pa riješi sljedeće zadatke:

Napiši definiciju GOSPODARSTVA: _____

Sljedeće djelatnosti razvrstaj u skupine djelatnosti u tablici:

- RUDARSTVO, TRGOVINA, ŠKOLSTVO, POLJOPRIVREDA, ZDRAVSTVO, TURIZAM, UGOSTITELJSTVO, KULTURA, ZNANOST, ŠUMARSTVO, PROMET, PROIZVODNI OBRTI, BANKARSTVO, DRŽAVNA UPRAVA, USLUŽNI OBRTI, VOJSKA, INDUSTRIJA, POLICIJA, RIBARSTVO, LOVSTVO, GRAĐEVINARSTVO, VATROGASCI.

PRIMARNE (I.)	SEKUNDARNE (II.)	TERCIJARNE (III.) (uslužne)	KVARTARNE

Pročitaj lekciju **Pokazatelji razvijenosti** u udžbeniku na stranicama 127.-129. pa riješi sljedeće zadatke:

Upiši kratice pokazatelja razvijenosti navedenih u tekstu lekcije: _____

BDP

Što znači kratica BDP? _____

Što je BDP? _____

Za što se koristi BDP po stanovniku? _____

U čemu se izražava BDP po stanovniku? _____

Objasni značenje sljedeće zastupljenosti sektora djelatnosti u razvijenim i nerazvijenim državama:

- razvijene zemlje-III-II-I
- nerazvijene zemlje-I-II-III, II-I-III, II-III-I

BND

Što znači kratica BND? _____

Što je BND? _____

Koji pokazatelj razvijenosti koristimo kako bismo uspoređivali BND u državama svijeta? _____

Koji kontinenti imaju najviše država s visokim dohotkom? _____

Koji kontinent ima najviše država s niskim dohotkom? _____

U koju kategoriju država prema BND-u po stanovniku pripada Hrvatska? _____

HDI

Što je HDI? _____

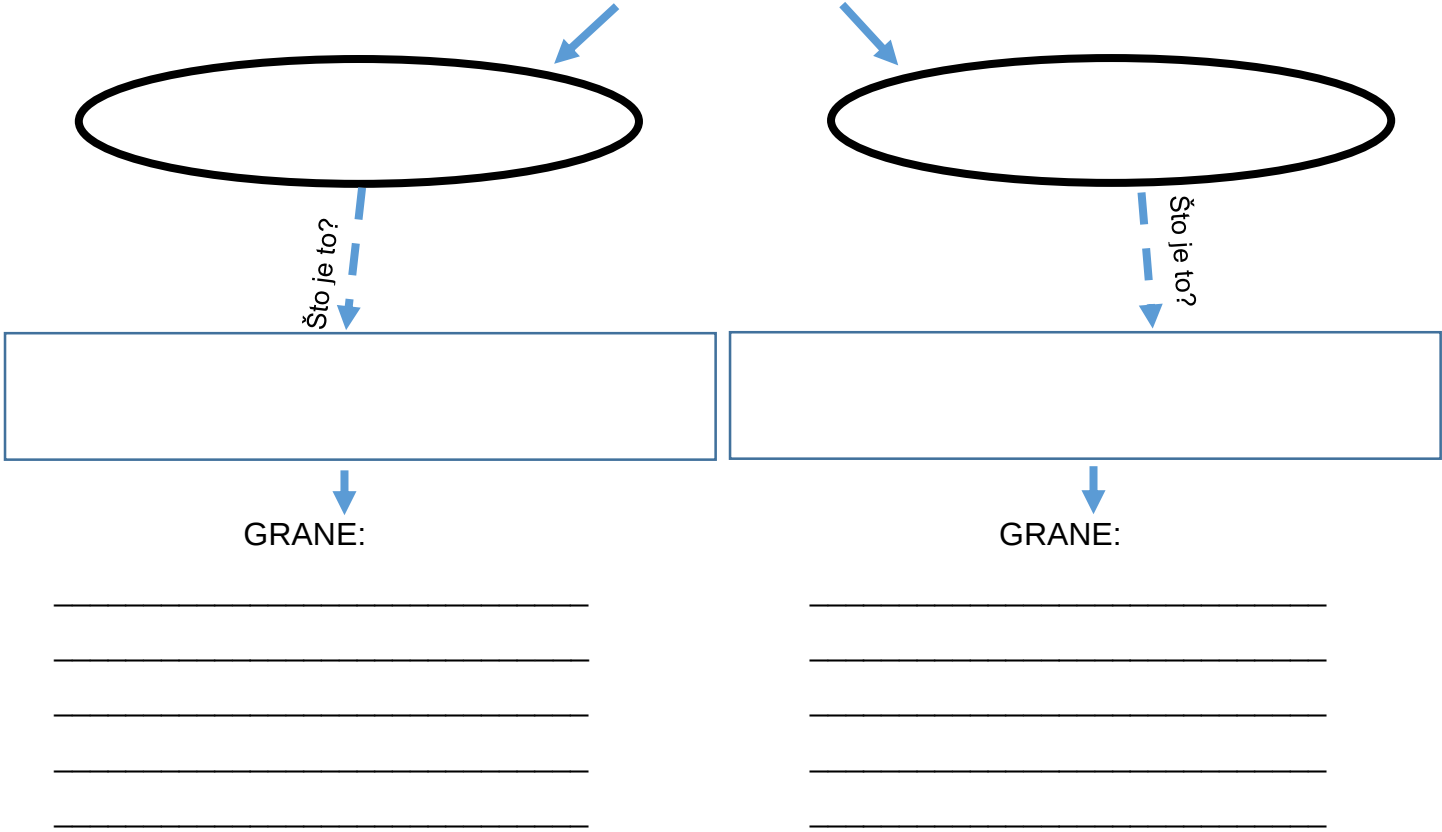
Na čemu se temelji formula za izračunavanje HDI-a? _____

Koji kontinenti imaju najviše država s vrlo visokim HDI-jem? _____

Koji kontinent ima najviše država s niskim HDI-jem? _____

U koju kategoriju država prema HDI-ju pripada Hrvatska? _____

POLJOPRIVREDA

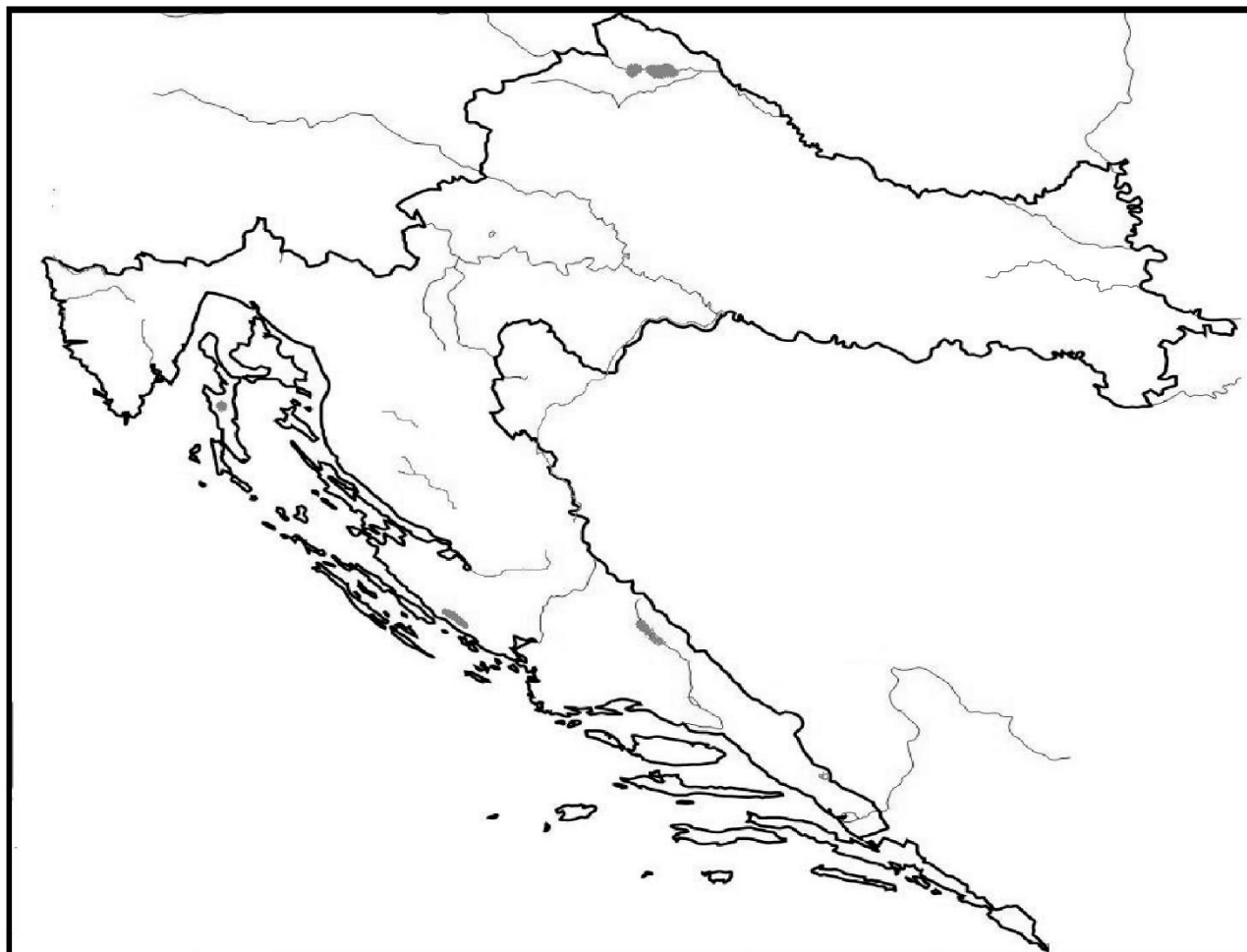
PRIMARNE I SEKUNDARNE DJELATNOSTI U HRVATSKOJ

(radni list za samostalno učenje)

Sljedeće zadatke riješi na slijepoj karti Hrvatske koristeći bilješke lekcija Primarne djelatnosti u Hrvatskoj i Sekundarne djelatnosti u Hrvatskoj.

Na slijepoj karti Hrvatske:

1. Pobočaj žutom bojom regije u kojima se u Hrvatskoj najviše uzgajaju kupus i krumpir i upiši na karti njihova imena.
2. Iscrtaj kosim crtama regiju koja u Hrvatskoj ima najbolje uvjete za razvoj ekološke poljoprivrede.
3. U najznačajniju poljoprivrednu prirodnogeografsku regiju upiši slovo P. Koja je to regija?
4. Zelenom bojom pobočaj plodne površine u Primorskoj Hrvatskoj i upiši na karti njihove nazive.
5. Pobočaj plavom bojom područja u kojima se razvija ribarstvo i upiši njihove nazive na karti.
6. Pobočaj crvenom bojom područja marikulture i upiši na karti njihova imena.
7. U prirodnogeografsku regiju koja se u Hrvatskoj ističe po razvoju šumarstva upiši slovo Š. Koja je to regija? _____
8. Pobočaj narančastom bojom područje Spačvanske šume.
9. Na područja na kojima se u Hrvatskoj crpi nafta upiši slovo N.
10. Na područja na kojima se u Hrvatskoj crpi plin upiši slovo G.
11. Zaokruži na karti gradove u kojima su u Hrvatskoj najveće solane i upiši im imena na karti.
12. Pobočaj ljubičastom bojom područja najvećih kamenoloma u Hrvatskoj i na karti upiši njihova imena.
13. Zaokruži različitim bojama na karti 5 hrvatskih industrijskih regija pa izradi tumač.

TERCIJARNE DJELATNOSTI U HRVATSKOJ

(radni list za samostalno učenje)

Pročitaj tekst lekcije Turizam je najvažniji u udžbeniku na 137.-139. stranici.

Dopuni rečenicu:

U Hrvatskoj je udio tercijarnog sektora u BDP-u _____ % i zato je taj sektor u Hrvatskoj

_____.

TURIZAM

Navedi prirodne preduvjete za razvoj turizma u Hrvatskoj:

- _____
- _____
- _____

Navedi društvene preduvjete za razvoj turizma u Hrvatskoj:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Navedi najposjećenija turistička područja u Hrvatskoj i potraži ih na karti:

- _____
- _____
- _____

Razvoj kojih gospodarskih djelatnosti potiče turizam? Objasni kako.

PROMET

Pročitaj tekst lekcije Promet i trgovina u Hrvatskoj u udžbeniku na 140.-143. stranici.

Navedi uzdužne prometne pravce kroz Hrvatsku i pokaži ih na karti:

- _____
- _____
- _____

Navedi poprečne prometne pravce kroz Hrvatsku i pokaži ih na karti:

- _____
- _____
- _____

Opiši glavnu značajku sljedećih vrsta prometa u Hrvatskoj:

- Cestovni _____
- Željeznički _____
- Cjevovodni _____
- Zračni _____
 - Zračne luke: _____
- Pomorski _____
 - Morske luke: _____
- Riječni: _____
 - Riječne luke: _____

TRGOVINA

- Objasni razliku između trgovine na malo i trgovine na veliko.

- Kako zovemo kupovanje robe iz drugih država? _____
- Kako zovemo prodaju robe drugim državama? _____
- Koja je još djelatnost tercijarnog sektora značajna u Hrvatskoj? _____
- Nabroji kvartarne djelatnosti. _____

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA HRVATSKE

(radni list za samostalno učenje)

Pročitaj tekst u udžbeniku na stranicama 144.-149. pa riješi sljedeće zadatke:

Napiši definiciju prirodne i kulturne baštine: _____

Navedi kategorije zaštićene prirode u Hrvatskoj:

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

Navedi primjere:

Materijalne kulturne baštine: _____

Nematerijalne kulturne baštine: _____

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA HRVATSKE

IZRADI TEMATSKU KARTU HRVATSKIH PRIRODNIH I KULTURNIH MATERIJALNIH DOBARA NA UNESCO-ovu POPISU SVJETSKJE BAŠTINE.

brojka	naziv
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

IZRADI TEMATSKU KARTU STROGIH REZERVATA, NACIONALNIH PARKOVA, PARKOVA PRIRODE, REGIONALNIH PARKOVA I GEOPARKOVA U HRVATSKOJ.

boja	brojka	naziv	boja	brojka	naziv
NACIONALNI PARKOVI			PARKOVI PRIRODE		
	1			1	
	2			2	
	3			3	
	4			4	
	5			5	
	6			6	
	7			7	
	8			8	
STROGI PRIRODNI REZERVATI		9			
	1			10	
	2			11	
REGIONALNI PARKOVI		12			
	1		UNESCO SVJETSKI GEOPARKOVI		
	2			1	
		2			
		3			

